

LATVIJAS REPUBLIKA
BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA

BALVU CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

5.13

Rekovas bibliotēka

KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS KONCEPCIJA

2026.g.

Glabāšanas termiņš: **līdz nomaīnai**

APSTIPRINU
Balvu Centrālās
bibliotēkas direktore

Ruta Buseja
15. 07. 2026., Balvos

Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienības

Rekovas bibliotēka

Krājuma attīstības koncepcija

Krājuma komplektēšana ir katras bibliotēkas pamatpakalpojums, un no tā ir atkarīgi pārējie bibliotēkas pakalpojumi.

Rekovas bibliotēkas krājuma komplektēšanas galvenais uzdevums ir veidot kvalitatīvu, lietotāju pieprasītu krājumu, kurš veicinātu izglītības, mūžizglītības iespējas un saturīgu brīvā laika pavadīšanu.

Minētā uzdevuma kvalitatīvai veikšanai tika izstrādāta Rekovas bibliotēkas krājuma attīstības koncepcija.

Krājuma attīstības koncepcija nosaka katra lietotāja nodrošināšanu ar informāciju, sekmē bibliotēku sadarbību un finanšu resursu lietderīgu izlietojumu, liek izvērtēt esošo krājumu, pārskatīt prioritātes un aktualizēt bibliotēkas mērķus un uzdevumus. Krājuma komplektēšanas politika ietver krājuma profila analīzi – krājuma raksturojums pēc iespieddarbu un citu dokumentu satura, veidiem, izdošanas laika, valodas, vērtības u.c. specifiskiem aspektiem. Profilu nosaka bibliotēkas uzdevumi un lasītāju pieprasījumi.

Prioritātes krājuma komplektēšanā: uzziņu resursi, literatūra bērniem un jauniešiem, lietotāju pieprasītā literatūra, oriģinālliteratūra.

Krājuma komplektēšanas pamatprincipi:

- Piekļuve informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā;
- Atbalsts formālajai un mūžizglītībai;
- Piekļuve valsts un pašvaldības dokumentiem;

- Iespēja atpūsties, lietderīgi pavadīt brīvo laiku.

Krājuma veidošanas un attīstības galvenie kritēriji:

- Atbilstība publiskās bibliotēkas krājuma universālajam saturam;
- Kultūras mantojuma saglabāšana, komplektējot bibliotēkas krājumu ar latviešu oriģinālliteratūru un ārzemju autoru labākajiem darbiem;
- Krājuma aktualitāte, to regulāri attīrot no novecojušiem un mazizmantotiem iespaiddarbiem u.c. dokumentiem un papildinot krājumu ar aktuāliem, lietotāju pieprasītiem izdevumiem;
- Krājuma izmantošanas intensitāte;
- Efektīvas dokumentu piegādes sistēmas un informācijas vajadzību nodrošināšana, izmantojot SBA.

Krājuma veidošanas vispārīgi principi:

- Bibliotēkas krājumam jāatbilst vietējās sabiedrības interesēm un vajadzībām;
- Iegādājoties dokumentus, nav pieļaujama politiska, konfesionāla vai cita ietekmēšana;
- Informācijas resursiem jāatspoguļo dažādi viedokļi.

Rekovas bibliotēkas krājums ir universāls. Tiek komplektēta visu nozaru literatūra (Skat. pielikumā Fonda raksturojumu pēc Conspectus modeļa).

Krājuma komplektēšanu noteicošie faktori:

- lietotāju pieprasījums,
- finanšu līdzekļi.

Finansējuma avoti:

- Pašvaldības finansējums – budžeta līdzekļi;
- Dalība projektos;
- Ziedojumi.

Krājuma komplektēšanas avoti:

- Pirkumi;
- Abonēšana;
- Dāvinājumi;
- Dalība projektos.

Krājumā nekomplektē:

- Literatūru par vardarbību, pornogrāfiju, melno maģiju, rasistisku un naidu kurinošu literatūru,
- Pamatskolas un vidusskolas mācību grāmatas,
- Īslaicīgas nozīmes literatūru (reklāmas bukletus, partiju programmas).

Literatūras atlases kritēriji:

- Atbilstība lietotāju vajadzībām un interesēm,
- Izdevumu kvalitāte,
- Pieprasījums,
- Cena.

Literatūru iepērk:

- Balvu pilsētas “Zvaigzne ABC” grāmatnīcā;
- “Virja”, “LGrāmata”, citos grāmatu izdevniecību veikalos un bāzēs.

Eksemplaritāte:

- Daiļliteratūra - 1 eks;
- Nozaru u.c. literatūra – 1 eks;
- Aktuāla, pieprasīta literatūra – 1-2 eks.

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

- Izdošanas laiks – pēdējie 3-5 gadi, ja nav krājumā;
- Aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra;
- Valoda;
- Izdevuma nolietojuma pakāpe – nelietotas vai mazlietotas;
- Dāvinājums pilnībā pāriet bibliotēkas īpašumā un bibliotēkai ir tiesības ar to brīvi rīkoties: bez saskaņošanas saņemtos dāvinājumus dāvināt tālāk citām bibliotēkām, institūcijām vai piedāvāt apmeklētājiem;
- Bibliotēkai ir tiesības noraidīt dāvinājumus, ja to apstrāde ir pārāk darbietilpīga vai tie neatbilst literatūras atlases kritērijiem.

Valodu aptvērums:

- Pamatā resursi tiek komplektēti latviešu valodā;
- Izvērtējot individuāli (pēc pieprasījuma), resursi tiek komplektēti arī svešvalodās;
- Nozaru literatūra tiek komplektēta latviešu valodā, pēc pieprasījuma arī svešvalodās.

Abonēto presi bibliotēka glabā:

- Avīzes – 3 gadi;

- Nozaru žurnāli – pēc vajadzības;
- Vispārēja satura žurnāli – 5 gadi;
- Reģionālie laikraksti, kas izmantojami novadpētniecībai – bez ierobežojuma.

Krājuma rekonplektēšanas iemesli:

- Pēc satura novecojuši dokumenti;
- Lieki dubleti;
- Bibliotēkas krājuma profilam neatbilstoši vai maz izmantoti dokumenti;
- Nolietoti iespieddarbi un citi dokumenti, kuri lietošanas procesā kļuvuši turpmāka izmantošanai nederīgi un kurus nav iespējams salabot;
- Bojāti stihiskās nelaimēs;
- Lietotāju nozaudēti iespieddarbi un citi dokumenti, kuri pazuduši (piemēram, pasta sūtījumu laikā, brīvpieejas apstākļos) un kuru zudumu bibliotēka ir konstatējusi;
- Iespieddarbi un citi dokumenti nav atgūstami bibliotēkas lietotāja vainas dēļ (piemēram, lietotāja dzīvesvietas maiņas dēļ);
- Iespieddarbi u.c. dokumenti, kas pazuduši brīvpieejas apstākļos (līdz 0,3% no bibliotēkas krājuma vērtības);
- Iespieddarbi un citi dokumenti, kas iekļauti apmaiņas krājumā.

Fonda satura raksturojums, izmantojot Conspectus modeli

Fonda dziļuma indikatori:

0 - konkrēto nozari nekomplektē;

1 – minimāls informācijas līmenis: (Nodrošina nelielu, vispārēju informāciju par nozari vai tēmu, ļoti ierobežots vispārīgo materiālu krājums. Speciālie periodiskie izdevumi un elektroniskie informācijas avoti netiek iegādāti);

2 – pamatinformācijas līmenis: (Raksturo krājumu vidusskolas vai koledžas zināšanu apjoma vajadzībām. Krājumā ir pamatgrāmatas konkrētajā nozarē un dažādas enciklopēdijas. Monogrāfiju un uzzīņu dokumentu krājums, kā arī vispārīgo periodisko dokumentu krājums ir ierobežots).

Bibliotēka komplektē dokumentus sekojošās nozarēs:

N.p.k.	Nozare	UDK klase	Krājuma dziļuma līmenis
1.	Vispārīgā nodaļa	0	2

2.	Filozofija. Psiholoģija. Loģika. Ētika	1	2
3.	Reliģija	2	1
4.	Sabiedriskās zinātnes	3	2
5.	Dabaszinātnes	5	1
6.	Lietišķās zinātnes. Medicīna Tehnika. Lauksaimniecība.	6	2
7.	Māksla. Izrādes. Izklaide. Sports	7	2
8.	Valodniecība. Literatūrzinātne	8	1
9.	Daiļliteratūra	821	2
10.	Ģeogrāfija. Biogrāfijas. Vēsture	9	2